

ZASADY OPRACOWYWANIA PRZYPISÓW

Niniejszy dokument stanowi wzór tworzenia przypisów. Przedstawiono dwa typy przypisów, które są używane wspólnie: przypis europejski i przypis amerykański. Przypis europejski daje się poza tekstem (u dołu strony – i tak sugerujemy robić wszystkim studentom – lub na końcu tekstu). Przypis amerykański daje się w tekście (w nawiasie) lub poza tekstem (u dołu strony). Zgodnie z polskim zwyczajem większość autorów stosuje przypis europejski i to ten typ przypisów poleca się także studentom Akademii. Ponieważ jednak stosowanie prostszego przypisu amerykańskiego rozpowszechnia się szybko, został on także – głównie w celu informacyjnym – uwzględniony.

1. PRZYPIS EUROPEJSKI [poza tekstem]

KSIĄŻKI

1. Przypis podstawowy:

Maciej Gołąb, *Spór o granice poznania dzieła muzycznego*, Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej, Wrocław 2003, s. 77.

[Uwaga! Podawanie wydawcy (w powyższym przypadku jest to Fundacja...) nie jest konieczne. Ważne, by zachować konsekwencję – jeśli podajemy, to dla każdej książki.]

2. Odniesienie powtórne do tej samej strony:

Tamże.

[lub:]

Ibidem.

3. Odniesienie powtórne do tej samej książki:

Tamże, s. 78.

[lub:]

Ibidem, s. 78.

4. Odniesienie powtórne do wcześniej cytowanej książki, jeśli po drodze cytowaliśmy dzieło innego autora:

M. Gołąb, dz. cyt., s. 78.

[lub:]

M. Gołąb, *op. cit.*, s. 78.

5. Odniesienie powtórne do wcześniej cytowanej książki, jeśli po drodze cytowaliśmy inne dzieło tego samego autora:

M. Gołąb, *Spór...*, s. 78.

6. Odniesienie do innej książki tego samego autora, jeśli po drodze nie cytujemy innego autora:

Tenże, *Chromatyka i tonalność w twórczości Chopina*, Kraków 1991, s. 10.

[lub:]

Idem, Chromatyka i tonalność w twórczości Chopina, Kraków 1991, s. 10.

W przypadku autorek:

Taż, ...

Eadem, ...

7. Przypis podstawowy książki tłumaczonej:

Alfred Einstein, *Muzyka w okresie romantyzmu*, przeł. Michalina i Stefan Jarociński, Kraków 1983, s. 56.

WYDAWNICTWA Z WIELOKROTNYM USYTUOWANIEM

Ernst Behler, *Frühromantik*, Berlin/New York 1992, s. 119.

WYDAWNICTWA WIELOTOMOWE

Władysław Tatarkiewicz, *Historia filozofii*, t. 2, Warszawa 1990, s. 51.

WYDAWNICTWA ZWARTE

Danuta Mirka, *Komunikacja muzyczna w stylu późnym*, [w:] *Styl późny w muzyce, literaturze i kulturze*, red. Wojciech Kalaga i Eugeniusz Knapik, Katowice 2002, s. 131-138.

ENCYKLOPEDIA

Maciej Negrey, hasło *Mendelssohn*, [w:] *Encyklopedia Muzyczna PWM*, t. 6, red. Elżbieta Dziebowska, Kraków 2000, s. 180.

WYDAWNICTWA CIĄGŁE (CZASOPISMA)

Przypis podstawowy:

Jagna Dankowska, *Święto perkusji po raz czwarty*, „Ruch Muzyczny” 17/18/2003, s. 28.

Heinz Dill, *Romantic Irony in the Works of Robert Schumann*, „Musical Quarterly” 73/ 1989, s. 87.

Mauricio Kagel, *Teatr instrumentalny*, „Res Facta” 3/1969, s. 53-62.

STRONA INTERNETOWA

Maciej Jabłoński, *Przeciw muzykologii*, http://free.art.pl/demusica/de_mu_12/12_03.html; data dostępu: 28. 01. 2013

2. CYTATY, PRZYWOŁANIA, KOMENTARZE

CYTAT POŚREDNI

Carl Dahlhaus, *Filologia a historia recepcji. Uwagi do teorii edycji*, „Muzyka” nr 1/1999. Cyt. za: M. Gołąb, *Spór...*, s. 76.

DOPISEK W TEKŚCIE CYTOWANYM

„Rozróżnienie to [wersji od wariantu – dop. mój, M.T.] nie budzi wątpliwości i jest pożyteczne dopóki tylko zapobiega powstawaniu tekstów mieszanych” (cyt. za: M. Gołąb, *Spór...*, s. 76.)

ZMIANA FORMY GRAMATYCZNEJ TEKSTU CYTOWANEGO

Zgodnie z definicją struktura jest „[systemem] składników” (cyt. za: M. Gołąb, dz. cyt., s. 190).

Wyjaśnienie: w oryginale znajduje się wyrażenie „system składników”. Ponieważ w naszym przykładzie zaszła konieczność zmiany formy gramatycznej, zostało to zaznaczone nawiasami.

OPUSZCZENIE W TEKŚCIE CYTOWANYM

„Ideologiczne podstawy takiego poglądu na przedmiot, cel i zakres analizy stworzone zostały [...] jeszcze w XIX wieku” (tamże, s. 192).

UWAGA!

Znak [...] stosujemy tylko w środku cytatu, nie na początku i nie na końcu. Znaku [...] używamy tylko wtedy, kiedy pomijamy tekst w ramach tego samego zdania. Jeśli „przeskakujemy” nad większą ilością tekstu, zaznaczamy nowy cytat (np. po przecinku).

CYTOWANIE TEKSTÓW OBCOJĘZYCZNYCH

Jeśli korzystamy z tekstów obcojęzycznych we własnym tłumaczeniu, powinniśmy albo zaznaczyć to na początku pracy, we wstępie (np. formułą: „Jeśli nie podano inaczej, wszystkie teksty obcojęzyczne w tłumaczeniu autora/autorki”) albo przy każdym cytacie (formuła w przypisie lub w tekście – w nawiasie: „tłum. własne” lub „tłum. autora/autorki”). W każdym przypadku w tekście głównym dajemy przekład, zaś w przypisie – KONIECZNIE – umieszczamy tekst w brzmieniu oryginalnym.

OGÓLNE PRZYWOŁANIE W PRZYPISIE

Zob. M. Gołąb, *Spór...*, s. 192.

[lub:]

Por. M. Gołąb, *Spór...*, s. 192.

3. INDEKS PRZYPISU

Indeks przypisu należy umieszczać:

- przed znakiem interpunkcyjnym kończącym zdanie (kropka) lub jego część (np. przecinek, średnik);

- po cudzysłowie zamykającym cytat;

- w szczególnych, rzadkich i uzasadnionych przypadkach po słowie znajdującym się w środku zdania.

4. PRZYPIS AMERYKAŃSKI [w tekście lub u dołu strony – z odniesieniami do wykazu bibliograficznego]

KSIĄŻKI

W tekście podajemy stronę: „Takie stanowisko prezentuje Maciej Gołąb, który postuluje wyjście poza samą analizę techniczną w kierunku bogatszych, choć zarazem mniej ścisłych rozważań hermeneutycznych [Gołąb 2003: 248-249]”.

W bibliografii nie podajemy stron:

Gołąb Maciej 2003: *Spór o poznanie dzieła muzycznego*, Wrocław.

Jeśli odwołujemy się do większej liczby publikacji w danym roku, to stosujemy symbolikę literową:

Gołąb Maciej 2003a: *Spór o poznanie dzieła muzycznego*, Wrocław.

WYDAWNICTWA ZWARTE I CIĄGŁE (CZASOPISMA)

Literska Barbara 1997: *Dziewiętnastowieczne transkrypcje utworów Chopina. Próba systematyki*, „Muzyka” nr 4.

Negrey Maciej 2000: *Mendelssohn, Encyklopedia Muzyczna PWM*, t. 6, red. Elżbieta Dziębowska, Kraków.

5. UWAGI OGÓLNE

Elementem dobrego przypisu jest też konsekwentna interpunkcja, wielkie/male litery, rodzaj czcionki oraz spacje!

Tytuły (jak wynika z powyższych przykładów) podaje się w różny sposób: książki i artykuły kursywą bez cudzysłowu, czasopisma – zwykłą czcionką w cudzysłowie.

Sposób wprowadzenia cytatów nie jest ściśle określony: można dawać je w cudzysłowie lub kursywą – byle konsekwentnie. Dłuższe cytaty można umieszczać tzw. *petitem* – czyli mniejszą czcionką (wielkości czcionki używanej w przypisie) i z wcięciem z lewej strony.

Dobrym zwyczajem jest odpowiednie stosowanie inicjałów imion. **Żelazna zasada: każda postać, która po raz pierwszy pojawia się w tekście, powinna być wymieniona z imienia i nazwiska.** Jedynie w przypisach można ewentualnie stosować tylko inicjał imienia, również przy pierwszym przytoczeniu. Tak czy owak, inicjał imienia powinien pojawić się w każdym kolejnym pojawieniu się danego autora w przypisie (dotyczy także imion tłumaczy tekstów obcojęzycznych).

Opracował Marcin Trzęsiok